

Spis treści

Wstęp	5
-------------	---

Część I. Z historii pojęcia pracy

Zagadnienia wstępne	15
Rozdział 1. Pierwszy przełom w ujęciu pracy	19
A. Praca w myśli starożytnej	19
a. Wyjaśnienie mitologiczne	19
b. Świat filozofów	20
c. Obraz człowieka	22
d. Wzajemne relacje człowiek-świat. Nauka i technika	24
e. Moralna i społeczna rola pracy	27
B. Rola chrześcijaństwa - emancypacja człowieka i pracy	34
a. Tradycja biblijna	34
b. Chrześcijaństwo a desakralizacja świata	37
c. Świat jako stworzenie	38
d. Człowiek jako stworzenie i jako obraz Boga	41
e. Naukotwórcza rola pracy	43
f. <i>Contemptus mundi</i>	47
Rozdział 2. Drugi przełom	55
A. Praca w etyce protestanckiej	55
B. Przemiany w filozoficznym ujęciu pracy	60
a. Pojęcie pracy u G.W.R Hegla	60
b. Marksistowska koncepcja pracy	65

c. Problem pracy w dialogu chrześcijańsko-marksistowskim (w Polsce po II wojnie światowej).....	77
d. Przemiany we współczesnej chrześcijańskiej koncepcji pracy.....	99
e. Teilhardowska koncepcja pracy.....	107
f. Polskie tradycje pracy	111
C. Praca w ujęciu Karola Wojtyły - Jana Pawła II	127
a. Praca w myśli filozoficzno-teologicznej K. Wojtyły.....	127
b. Spełnianie się przez pracę.....	144
c. Praca i solidarność	163
d. Tworzenie się człowieka przez pracę?.....	174
e. Być czy mieć?	179
f. Praca i kultura	191
g. Etyka pracy	200
h. Praca w encyklikach papieskich	224

Część II. Filozoficzna analiza pracy

Rozdział 1. Potrzeby ludzkie a praca.....	241
a. Potrzeby jako przejaw człowieka.....	241
b. Charakter potrzeb.....	250
c. Struktura potrzeb.....	253
d. Potrzeby a moralność	260
e. Hierarchia potrzeb a siła ich występowania.....	263
f. Potrzeby a praca.....	269
g. Pojęcie potrzeby a pojęcie braku.....	272
h. Potrzeby - „brak” i „nadmiar”	275
i. Potrzeby podstawowe - potrzeby wtórne.....	276
Rozdział 2 Problem ujęcia istoty pracy	281
A. Niewystarczalność dotychczasowych ujęć.....	281
a. Praca a natura ludzka.....	281
b. Praca a czyn.....	284
c. Praca a wysiłek	284
d. Praca a zabawa	286
e. Praca a skupienie i marzenie.....	291
B. Krytyczny przegląd niektórych ważniejszych definicji	294
a. Podział stanowisk	294
b. Pojęcie „użyteczności”	299
c. Podmiotowe ujęcie pracy	302
C. Próba sformułowania definicji pracy.....	305

Rozdział 3. Praca jako wyraz człowieka.....	315
A. Praca a poznanie.....	315
B. Praca a wola i wolność	323
C. Praca jako wartość.....	335
a. Wartości osobowe.....	335
b. Wartość osobowa a praca	340
c. Praca i wola	343
d. „Społeczna" wartość pracy	345
e. Wartość pracy a moralność	348
f. Wartości cywilizacyjne i kulturowe a wartości moralne	349
g. Kontrowersje wokół „społecznego" charakteru człowieka	353
h. Urzeczywistnianie człowieka przez pracę	357
Rozdział 4. Znaczenie pracy	361
A. Paradoks człowieka i ambiwalencja pracy.....	361
a. „Dwubiegunowość" człowieka	361
b. Ambiwalencja pracy.....	363
c. Humanizacja pracy.....	369
B. Człowiek i świat.....	370
a. Praca a człowiek.....	370
b. Praca a świat	377
C. Godność pracy.....	380
a. Osobowa godność pracy.....	380
b. Społeczna godność pracy	382
c. Doskonalenie człowieka - godność osobowa	382
D. Praca - czas wolny - kontemplacja	383
a. Cywilizacja pracy a cywilizacja czasu wolnego	383
b. Cywilizacja pracy i kontemplacja.....	389
E. Bezpraca	401
Zakończenie	419
Bibliografia	431